

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVI. Ч. 9. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 13-го січня 1938.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 9. Jersey City, N. J., Thursday, January 13, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: Bergen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: Bergen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ ЗНОВ ГЛАСКАЄ КАПІТАЛ

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвельт мав розмову з п'ятьма чільними бізнесменами, серед яких був президент „Дженерал Моторс Ко.“, Словн. Опустивши салю нарад, ці бізнесмени не скривали свого задоволення з цієї розмови. Вони не розкривали подробиць цієї розмови, тільки таємничо заявляли, що після неї наступило краще зрозуміння позицій Рузвельта та що тепер покладено реальні основи для кращого порозуміння між урядом і промислом.

ПЕРЕСТОРОГИ ВОЛЕСА.

ВАШІНГТОН. — Секретар хліборобства, Волес, висказав перед сенатським комітетом безробіття свої думки про положення американського фермерства. Він сказав, що те положення досить тяжке. Внаслідок спадку цін на хліборобські продукти фермери знов борються з великими фінансовими труднощами. Треба сподіватися, що в найближчих тижнях розпочнеться на велику скалю вандрівка фермерів до міст у цілі заробітку.

ПЕРЕСТОРОГИ „ДОБЛЮ ПІ ЕЙ“.

ВАШІНГТОН. — Провідники „Доблю Пі Ей“ подали до відомо уряду, що в останніх місяцях число зайнятих ними робітників підскочило на 300 тисяч, отже досягло загальної суми 1,760,000 робітників. Само собою зрозуміле, що через те підскочив також бюджет „Доблю Пі Ей“. Але найбільше дошкуляло покажет справа допомоги шойно біля першого лютого. Тоді прийде число зайнятих робітників збільшиться знов на кількості тисяч. Супроти цього вони поробили перші заходи, щоб від уряду дістати свіжих 200 мільйонів доларів.

КРИТИКУЮТЬ ДЖАНА ЛУІСА.

НЬО ЙОРК. — На зборах представників кравецької юні, що налічує 250,000 членів та належить до Комітету Промислової Організації, керівники висказувалися гостро проти політики К.П.О., зокрема проти політики представника К.П.О., Джана Луїса. Предсідник кравецької юні, Дубінскі, сказав, що К.П.О. заводить, що розбив переговори з Американською Федерацією Праці й не довів до порозуміння між тими двома найбільшими галузями організованого робітничого руху. К.П.О., говорив Дубінскі, не має якогось монопольного права на робітничий рух. Він критикував також червоні елементи в К.П.О., які нібито є за згоду в робітничому русі, а фактично цей рух розбивають.

ГЕЙГ, ПОСАДНИК ДЖЕРЗІ СІТІ, ЗАПЕРЕЧУЄ.

ДЖЕРЗІ СІТІ. — Перед газетярськими представниками посадник міста Джерзі Сіті, Гейг, гостро заперечив, начебто він був диктатором і самовільно казав викинути з міста представників К.П.О., котрі хотіли творити в місті свої юні. Гейг сказав, що він це зробив не тому, що це йому особисто так хотілось, тільки тому, що така є воля цілого населення міста, яке не бажає собі червоної агітації.

НАРІКАЄ НА КОНТРОЛЬОРА.

ВАШІНГТОН. — Секретар федерального скаргу, Моргентав, висказав прилюдне нарікання на головного контролера Еліона, який нищепить за кожним його кроком і втручається навіть у такі справи, які зовсім не належать до контролю. Еліот, говорив Моргентав, не поводить так, начеб хотів вповні заслужити на назву „сторожого собаки державного скаргу“.

ПОКАРАЛИ ЗА БУНТ ПРОТИ МІСТА.

АРМОНК (Нью Йорк). — Суд покарав одного власника автомобіля, Мек Богіна, за те, що він бунтувався проти розпорядку міста Нью Йорку, заліплюючи напис на своїй новій автомобільній плиті, на якій попри число світова вистава 1939. Мек Богін говорив, що місто не має права використовувати громадян і живати їх як середника оголошення, не питаючи їх згоди. Та суд станув на становищі, що надходяча світова вистава це не бизнесове підприємство, тільки культурно-гуманітарне, бо ввесь прихід, коли буде, піде на добродійні цілі.

ВИЧИШУЮТЬ МІСТОВИ ЗО ЗЛОЧИНУ.

НЬО ЙОРК. — Головного комісара ньюйорської поліції, Валентайн, мав довгу розмову з своїми помічниками і сказав їм, що вони мусять взятися до цілковитого вичищення Нью Йорку зо злочинів. Він навіть заявив, що робить їх за це особисто відповідальними. 25 поліційних четарів, які стоять на черзі, щоб дістати рангу сотників, дістануть ту рангу тоді, коли злочин буде зведений, говорив Валентайн.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ПРЕЗИДЕНТ НА ДЕМОКРАТИЧНОМУ БЕНКЕТІ.

Президент Рузвельт на бенкеті Демократичної Партії, влаштованому в день Джексона у Вашингтоні. Кожний учасник платив за „тарілку“ \$100, а доходи з бенкету пішли на покриття довгів Демократичної Партії, що винесли коло \$200,000. Президент Рузвельт вголосив промову, котру розіслано радіом, і в ній запевняв своїх слухачів, що його уряд буде поборювати „авторитарних“ бізнесменів до кінця.

СТАРОВИННА ТВЕРДИНЯ СЛОВ'ЯН.

У Курській області відкрили давню археологічну експедицію при розкопках давнього Гочевського городища цікаві подробиці про сіверян, одні із давніх слов'янських племен. Археологи ствердили, що сіверяни жили там від II до XII в. Всередині IX в., коли на південних степах появились половці, тубільці почали укріпляти свою селитбу. Довкола нього, розложеного на крутому обласі над рікою Псьолом, викопали рів 8 м. і вал. У цьому місці знайдено всякі печі, ями для збереження зерна, глиняні скоровороти та різобовий прилад для остигання, яка попадалися сюди з Дніпра.

МАНДРІВКА МІКРОБІВ.

Не всі знають, відки зайшли до нас різні хвороби. Чума є єгипетського походження. Прокіза, що головний осідок має на Близькому Сході, примандрувала до Європи під час хрестоносних походів. У 19-му віці зо сходу прийшла до Європи холера. Схід був завжди місцем, відки приходили великі пошесті. Франції прийшли від американських індіан. А ми обдарили інші континенти тифом, тифом і малярією.

НАЙБІЛЬША ВІЗНИЦЯ В ПОЛЬЩІ.

Виленьке „Слово“ пише: Статистика каже, що щоб обійти всі убікції в'язничого будинку в Дрогобичі й кожній присвятити три хвилини на оглядини, треба зужити 53 години часу. Без уліку. В'язничні коридори мають разом 7 км. довжини. Об'єкти будинку розставлені на 11 гектарах. Ціла в'язниця, разом з прилягаючими площами, займає 29 гектарів. Помістити в цій в'язниці можна 2,000 в'язнів. Під теперішню пору є там 1,750 прохвильників з цілою Польщі, виключно чоловіків.

ГЕНЕРАЛ ПРОБУДИВСЯ З ЛЕТАРТУ І ЗАТАКУВАВ УЧАСНИКІВ ПОХОРОНУ.

З Атен повідомляють, що під час похорону грецького генерала Варна Путіса трапився нечуванний випадок. Похоронний похід поступав повільно. Домовина була відчинена. У хвилині, коли жалібний похід наближався до середини міста, покійник зірвався з домовини, вхопив лежачу в домовині шаблюку й заатакував нею публіку. Пані, що брали участь у похороні, поміли. Щастя, що генерал пробудився з летарту перед залотуванням домовини та зложенням її до гробу.

ТРИ ТИЖНІ АРЕШТУ ЗА ВИМУШЕННЯ ПРИЙНЯТИ НА ПРАЦЮ.

Ще 22 жовтня м. р. повів зредукований шибовий помічник у копальні „Сільва-Піана“ в Бориславі, Тельма Карван, батько п'ятиох дітей, голодний страйк на вершці вежі копальні. Про шістьох днях Карвана прийняли знову до праці. Всех потягнули його перед суд за вимушення прийняти праця до праці. Карвана засудили на три тижні арешту з завішенням виконання кари.

ЗНОВУ САМОГУБСТВО В ТЕРНОПІЛІ.

В Тернополі під поїзд, що дожджав зо Львова, кинувся 33-літній Н. Хромик, референт збірної гміни в Глубичку Великим. Причиною самогубства були грошові зловживання. Його шукала поліція. Хромик походив з Горішнього Шмеська.

ВПАЛА ДО КІТЛА З КИПАТКОМ.

У Коломиї п'ятилітня донька дентиста Альвайя впадала під час прання біля до кітла з кипятком і сильно попарилася.

15 ЛІТ ВІЗНИЦІ ЗА ВБИВСТВО БАТЬКА.

В Рівному м. р. в Столпні під Рівним хтось убив 56-літнього Василя Бондара, відомого алькоголика, що пропивав не тільки своє майно, але й зарібки сина Андрія, що возив товари для купців. Як підозрюють в цьому вбивстві потягли перед суд Андрія, який до вбивства не признався. Та на його вбранні були сліди крові. Окружний суд у Рівному засудив Андрія Бондара на 15 літ в'язниці за вбивство батька.

БАТЬКО ОБВИНУВАЧЕНИЙ ЗА ВБИВСТВО НЕМОВЛЯТИ.

Гектора Деймарі, 23-літнього робітника в різниці Свіфт Кеендін, арештувала поліція і задержала у поліційних арештах як обвинуваченого за вбивство тримісячної донечки Лорети Дженети. Згідно з оповіданням Лукі Деймарі, який обвинуваченого, м. б. одий батько, лежачи в ліжку, бавився з донечкою, котру дуже любив. Несподівано дитина почала дуже кричати і тоді зстерпелівлений батько вдів її рукою по голові і в лице. Маленька Лорета дістала від ударів конвульсії й забрана до шпиталю померла там на руках матері годину по прибутті.

Лікарський звіт подає, що маленька Лорета, рідше, ніж це нормально ваги немовля, умерла внаслідок мозкового кровотoku.

ЗГУБИВ ЛЬОС, ШО ВИГРАВ 15,000 ЗЛ.

У Кракові один купець згубив льос 3-тьої класи державної льотерії, що на нього впадала виграна 15,000 зл. Про згубу повідомив дирекцію льотерії й оголосив, що виплатить тому, хто знайде льос, 1,500 зл. Льос знайшов урядовець одного бюро подорожжй і звернув власникові, який додержав слова.

АРХІЄПІСКОП ДЯКУЄ БОГОВІ ЗА ПОЛЬЩЕННЯ

ЛЬВІВ. — Польський християнсько-демократичний тижневик „Народ Польскі“ в числі 9 з 19 грудня 1937 р. подає інтерв'ю з львівським римо-католиком Б. Твардовським про стан послання римо-католицького костела у „Східній Малопольщі“, себто в українській Галичині. Польський архієпископ відповів ось так:

„На терені Східної Малопольщі зусилля священиків римо-католицького костела такі велетенські, що з захопленням дивлюся та дякую Найвищому Богові за ласки, які Він зсилає на нас, священиків, і на польське громадянство тут на кресах, у наших важкій праці. Нема священика у львівській курії, який не відправляв би двох Служб Божих кожного дня; нема закутини, де не думали про будову нового костела або бодай каплиці“. Далі архієпископ уділив благословення моральним і матеріальним зусиллям польського громадянства, що не жалює трудів і жертв на те, щоб будувати нові твердині „католицької віри і польщини на окраїнах“. При кінці розмови польський архієпископ подав, що у післявоєнних часах за останніх 15 років побудовано в українській Галичині більше ніж 300 згаданих „польських твердинь“, та що нема буквально одного тижня, щоб не представлено архієпископові до апробати планів і кошторисів будови нового костела в Галичині.

ПОСОЛ ДЕЙВИС ПРО АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

ЛОНДОН. — Українське Бюро подає, що 6 грудня м. р. повернувся до Англії, після три-місячного побуту в Америці, бувший підсекретар внутрішніх справ, посол Ріс Дж. Дейвіс. Дня 7 грудня влаштував пос. Дейвіс у палаті послів „чайний вечір“, на якому були присутні американські поети, а також управитель Українського Бюра в Лондоні. Під час розмови пос. Дейвіс висказався дуже прихильно про українську імміграцію в Злучених Державах. „Я ще ніде не надибав так знаменито організованої національної групи, як українці в Америці“, запевняв він, додаючи, що хоч сам є валійцем, то мусить признати, що українці, краще організовані як валійці.

ПРИЙШЛА ЧЕРГА НА ГРИНЬКА.

МОСКВА. — Григорія Гринька, бувшого советського комісара фінансів, проголошено запродавцем, зрадником і шпигуном у користь Німеччини. Закладають йому далі завелику витрату державних грошей. Гринько займав до серпня 1937 р. найвищі посади і був душою першої п'ятилітки.

ДЕСЬ „ПРОПАЛА“ ЯКОВЛЕВА.

МОСКВА. — Варвара Яковлева, що стояла недавно на чолі комісаріату фінансів, десь пропала. Усунено її з посади за нагоди „чистки“, яку переведено в тім комісаріаті. Яковлева належала до „старої більшовицької гвардії“. За царату була арештована й заслана на Сибір. За більшовиків відіграла велику роль, будучи на услугах Чеки.

УЧЕНИЙ МІЖ „ВОРОГАМИ НАРОДУ“.

МОСКВА. — Попав у неласку професор Н. І. Вавилов, заступник президента Хліборобської Академії, відомий добре в Америці зо своїх наукових дослідів. Зачисляють його до „ворогів“, що не дали розвинути як слід хліборобству в Совецях.

І В ФЛЬОТІ „НЕНАДІЙНІ“.

МОСКВА. — Внаслідок „чистки“ у фльоті усунено адмірала М. Викторова, що був командантом фльоти. Викторов був назначений командантом у вересні на місце адмірала Орлова, якого тоді усунено. Що сталося з Викторовим, не знають.

„ЧИСТКА“ БУДЕ ПРОДОВЖАТИСЬ.

МОСКВА. — Найвищим називає теперішній комісар фінансів Улас Чубар тих, що думають, що Совети не будуть продовжати „чистки“. Розстріли будуть продовжуватись далі, поки не будуть винищені всі „вороги народу“. Таке заповів Чубар „флян-тропам“, що живуть поза Советами і називають себе „приятелями С.С.С.Р.“.

ГІТЛЕР МИРОЛЮБНИЙ.

БЕРЛІН. — На новорічній дипломатичній прийнятті привітав папський нунцій Гітлера в імені дипломатичного корпусу з побажанням удержання в світі миру. Гітлер відповів, що Німеччина готова піти у цій справі на згоду з усіми державами. Очевидно, що Совети тут виключені.

НАШІСТИ ПРОТИ МОНАРХІСТІВ.

ВІДЕНЬ. — Австрійські монархісти, що бажають бачити Австрію як окрему державу під владою Габсбургів, зааранжували в Австрії в одній дні 50 віч для монархістичних маніфестацій. На всіх вічах приходило до бійок з нацистами, що хочуть здути Австрії з Німеччиною в одну німецьку державу.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НАУКА ПРИ ДИКТАТУРІ.

„Манчестер Гардіен“ подав недавно лист з Німеччини про стан найвищих шкіл під нацистичним режимом.

Лист доказував, що від нацистичної нетерпимості найвище шкільництво сильно потерпіло. Число студентів сильно зменшилося. Наукові інтереси молоді ослабли. Молодь виходить з шкіл без умови й професійної підготовки, бо при іспитах питають учеників не про їх знання, а про їх становище в нацистичній партії.

Зовсім так маєтись справа в більшовицьких вищих школах: і там при іспитах не дивляться на те, що ученик знає з даного предмету, а на те, як добре він знає Маркса.

ВТРАТА ДЛЯ НАУКИ?

Могло би здаватися, що з цього виходить велика втрата для науки й професій. Так і каже „Манчестер Гардіен“.

Та власне тепер оповідає Карденас, президент Мексики, що він оснував Новий Національний Політехнічний Інститут і запросив до нього велике число професорів, що втекли з інших країв через політичні переслідування.

Мексиканський президент не перший підпомагатиме свою науку вченими-втікачами. Коли Туреччина зреорганізувала й змодернізувала свій національний університет в Істанбулі, вона запросила собі на професорів багато професорів, прогнаних з Німеччини. Інші професори, прогнані з Німеччини, знайшли собі пристановище в Англії, Франції, скандинавських краях, у Злучених Державах Америки, Еквадорі, Болівії й інших краях.

Разом приміщено в цей спосіб понад 700 учених. Зовсім подібний процес відбувся кілька років тому, коли російські комуністи почали переслідувати російських учених, що не признавалися до комунізму.

Завдяки припиненню професорів і вчених чужими науковими встановами й університетами, переслідування цих учених нетерпимими урядами не все відбивається зле на науці: що наука втратить в одному краю, часто зискає наука в іншому краю. Втрата одного народу є зиском іншого.

КЛОПОТИ ІМІГРАНТА.

Юджін Лайонс, автор книжечки про Росію під заголовком „Асаймент ін Ютопія“, признається в перших уступах книжки, як це сталося, що він став в Америці комуністом.

Привезли його сюди родичі. Як імігрантів, викинув їх тут корабель на беріг як непотрібну річ, якою більше не треба журитися. Здані на власні сили, імігранти товклися між балачками про демократію та сумними досвідами живого життя з практичними приміненнями демократії. Під впливом власних obserwацій, каже Ю. Лайонс, імігранти розчаровуються. Бачучи, як засади демократії ломиться на кожному кроці, імігранти й імігрантські сини шукають якогось виходу й одні з них знаходять його у безмежній амбіції вирватися зо стану імігранта та дістатися на верхи американського громадянства. Інші, певно з тою сабою амбіцією, але без усякої моралі, стають „генгстерами“. Ще інші стають бизнесменами без усяких засад. Ще інші стають політиками без засад. Накінце ще інші стають революціонерами.

Таке говорять про себе чоловік, що, побачивши на власні очі практичне примінення засад комунізму, отворезів із чаду революційності. Його слова можуть нині послужити осторогою для старого погляду на імігрантів як на джерело приходу для родовитих аме-

риканців: з такого цинічного себелюбного наставлення „старих американців“ виходять революційні наставлення, що можуть загрозити поважними переворотами американському громадянству.

ПОЛІТИЧНЕ ГЕНГСТЕРСТВО.

Коли зайшла мова про цинічну політику деяких імігрантів, то нагадується примому зараз такі політиканські організації, як ославлена нью-йоркська демократична організація Тамані Гол, що власне виросла передісмі завдяки попертю імігрантів, головню ірландського походження.

Власне кілька днів тому бувши суддя Джеремайя Т. Магоні виступив з публічним домаганням, щоб Тамані Гол розв'язати так, щоб навіть її імені не стало, бо „Тамані Гол“ є символом усього, що є круте, слизке, непатріотичне і мерзенне у політиці“.

„Нью Йорк Таймс“ висказує жаль, що цього домагання не виставив суддя Магоні перед останніми осінніми виборами в Нью Йорку, в яких він був кандидатом на посади міста Нью Йорку й покористувався підпертям цього власне Тамані Голу.

КАВА

Існує на світі загально прийняте правило: мешканці Сицилії мають вино, москаль має чай, турок з арабом мають каву. Вони мають найкращу каву на світі — чорну, без підмішки, певно таку, якою її уявляв собі французький дипломат Талейран (1754—1838), коли говорив, що „кава має бути гаряча наче пекло, чорна наче чорт, чиста наче ангел, а солодка наче любов“.

Пахуча пара ніжної кави має своє значіння і серед славних людей. Оповідують, що хитрий пруський державотворчий діяч Бісмарк (1815—1898) був великим смакуном кави. Бетовен (1770—1827) мав прилад на каву зо скляною кулею — правдиве чудо своєї доби, — і на ній варив собі сам каву.

Хто хоче й може повірити, хай вірить, що Вольтер пив денно сімдесят дві філіжанки чорної кави. Гете сказав раз, що шойно коли випе філіжанку чорної кави, огортає його особливий настрій, без якого його творчий геній не мав би ніякої вартості.

Ріжні панегірики й доповіді славних людей торкаються кави, приготовленої на турецький лад. Зерна кави мусять бути якнайніжніше змелені в млинку циліндрової форми. Опісля кавовий порошок деревляною ложкою насапється до мідяної, внутрі вицинованої, посудини, що виглядає наче ваза: вдоліні широка, зверху вузька. В цій посудині змелену каву перемішуємо з поршковим цукром і опісля наливаемо свіжої, холодної води. Потім посудину треба поставити на вогонь і варити, мішавши без упину, так довго, аж поки на верху не з'явиться ясно-брунатна піна. Турки називають цю піну „каймак“. Вона дає знати, що напійок уже готовий. В Туреччині вважають великою нечемністю подати гостеві каву без каймаку.

Коли піна з'явиться, гарячий напійок наливаемо до філіжанки і відразу подаємо без молока на стіл. Кожну філіжанку приготують окремо, бо до посудинки не вмістилось би більше води.

Кажуть, що батьківщиною кави є Етіопія в Африці. Кавові зерна та їхній чудовий смак відкрив бідний пастух, коли запрямитив, що кози, які він доглядав, ставали незвичайно рухливі, коли скупали кілька зернят і листочків кавового дерева. Не даром коза дуже ласка, коли вміла знайти такий смачний напійок, яким була й буде кавал!

ВИБІР ВИДАНЬ „ПРОСВІТИ“ Й „ПРОСВІТНОЇ КОМІСІЇ“ У. Н. С.

3 огляду на зріст попиту за давніми виданнями в Америці, „Свобода“

ПРЕДКЛАДАЄ НАДЗВИЧАЙНУ ОФЕРТУ

11 книжочок вартості \$1.80 за одного доляра

У ЦИХ 11 КНИЖЕЧКАХ ЧИТАЧ ЗНАЙДЕ

між іншим:

ПРЕКРАСНІ ОПОВІДАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

ОФЕРМА, оповідання Осипа Маковця з життя українців в австрійській армії.

ЯК СНИЖКА ЩОСЬ ПО НОЧІ ВОДИЛО, сміховинка Сильвестра Яричевського.

ДУРЕНЬ, оповідання О. Стороженка.

КІНДРАТ БУБНЕНКО-ШВИДКИЙ, оповідання О. Стороженка.

УМІРКОВАНИЙ І ШИРИЙ, оповідання В. Винниченка.

НЕ В ДОБРИЙ ЧАС, оповідання О. Стороженка.

ПРЕКРАСНІ ОПОВІДАННЯ З ЧУЖИХ ЛІТЕРАТУР:

СІЛЬСЬКИЙ ХІРУРГ, оповідання відомого німецького гумориста, Петра Розегера.

ОСТАНКИ „ФОРТУНИ“, оповідання А. Тейнера з американського життя.

Ілюстрація до опов. НЕ В ДОБРИЙ ЧАС.

Ілюстрація до оповідання ЧОТИРИ ДНІ.

РОЗВІДКИ З ДАВНЬОЇ БУВАЛЬЩИНИ:

В. УМІНСЬКИЙ: ОГОНЬ НА УСЛУГАХ ЧОЛОВІКА: Яку службу зробив огонь у розвою людини з дикарства до цивілізації.

ПИСЬМО: Як розвинулася штука писання?

ПОЧАТКИ КОЗАЧЧИНИ: Звідки взялася вона сама й звідки пішло її ім'я?

БОГДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ У ГАЛИЧИНІ: Як це хвиля народного гніву проти Польщі захопила Галичину 250 літ тому.

ІСТОРІЯ ЗАЛОЖЕННЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

РОЗВІДКИ З ЖИТТЯ СУСПІЛЬНОГО І ГОСПОДАРСЬКОГО:

ЖІНКА І Ї ЗНАЧІННЯ В СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ. За що борються новочасні жінки?

АМЕРИКАНСЬКІ ТРОСТИ. Як розвинулися ті велитні американського бізнесу, що мають вплив на життя кожного з нас?

РОЗВІДКИ ПРО ЗДОРОВ'ЛЯ:

Андрій Курилас: МОЛОКО.

НАЙВАЖЛИВІШІ ГІГІЄНІЧНІ ПРАВИЛА.

СТАТТІ ПРО ВПЛИВ АЛЬКОГОЛЮ.

РОЗВІДКИ З ПРИРОДНИЧИХ НАУК:

Осип Янів: ВОДА В ПРИРОДІ.

ГУМОРИСТИЧНІ СЦЕНИ:

ПІДЧАС СЛІДСТВА. Вибірний Макогоненко представляє клопоти українця в московських суді.

СІЛЬСЬКА ВЧИТЕЛЬКА, оповідання італійця Джованія Чіамполія.

ЧОТИРИ ДНІ, воєнне оповідання, в котрім Всеволод Гаршин, московський письменник, оповідає, як він, ранений у бою, лежав чотири дні коло вбитого ним турка.

Ілюстрація до оповідання ОГОНЬ НА УСЛУГАХ ЧОЛОВІКА.

КАЗКИ УКРАЇНСЬКОГО Й ЧУЖИХ НАРОДІВ:

КОВБОК, Олексі Ремеза.

СВИНЯЧИЙ СИН, японська народна казка.

ФИЛИМОН І БАВКИДА, казка старинних греків.

ШВЕЦЬ У РАЮ.

ПОЕЗІЇ Й ПОЕМИ:

Петро Карманський: ЕМІГРАНТИ.

Леся Українка: ОДНО СЛОВО.

М. Чернявський: ПОРОГИ.

С. Осташевський: ПЯНИЦЯ.

Тарас Шевченко: ПЕРЕБЕНДЯ.

Борис Грінченко: СМЕРТЬ ОТАМАНА.

Василь Мова: КОЗАЧИЙ КІСТЯК.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Гарний прихід на добру справу.

Концерт оперової співачки Марії Сокол і диригента Антона Рудницького, що відбувся 9. січня 6. р., був повним успіхом не тільки з мистецького, але й з матеріального боку. Збірка на Народню Лічницю принесла \$485.62, а з розпродажу білетів було \$401. Розхід виносив \$93.95. Лишилося чистого прибутку \$792.67.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Відкриття Українського Народного Дому.

Двадцять п'ять років українська громада Дітройту мріяла про побудування Українського Народного Дому. Кожний член громади не тільки бажав такого культурного осередка, але були зо сторони громадянства й ріжних угруповань численні спроби, а навіть серйозні початки в цій напрямі, однак не усі кінчалися невдачами.

Аж узалися за справу будови У. Н. Дому відділи Українського Народного Союзу (75, 175, 183 і 292) і вони за час несповна чотирьох років довели до дійсності те, над чим громада робила спроби десяти років.

Будова У. Н. Дому в Дітройті закінчена. Мрія громади сповнилася і завдяки відділам У. Н. Союзу громада дістала Народню Святиню, яка нині є гордістю не тільки місцевої громади, але приносить честь і славу всій українській суспільності Америки.

І цей модерний і величавий дім члени У. Н. Союзу побудували не виключно для себе, але для громади. Вони були тільки ініціативою, цим могутнім народним голосом, за покликком якого пішла ціла громада, всі національні організації і спільними змаганнями та жертвами побудували цю будову.

Однак наше громадянство не повинно ніколи забути факту, що відділи У. Н. Союзу, їх члени та люди, яких відділи покликали на провідне місце в цій справі, були головними виконавцями, що на своїх плечах передвигали всі тягари будови, своїми руками усунали всі важні перепони, в головній мірі своїми грошми, сфінансували будову і стали першими фундаторами цієї величавої Народної Святині.

А далше, громадянство не повинно ніколи забути й цього, що матерія організації У. Н. Союзу стала важним чинником при докінченні будови, бо у формі моргеджу дала гроші на докінчення. Без членів У. Н. Союзу й допомоги матерньої організації не було б У. Н. Дому в Дітройті.

Тому Український Народний Союз повинен стати для кожного українця цим тривічним дахом, під якого охорону повинен спішити кожний українець.

День 16. січня стане історичним днем громади Дітройту, бо в неділю, 16. січня, відбудеться святочне відкриття У. Н. Дому.

Програма відкриття, про яку вже знає майже кожний громадянин, буде багата й величезна. Зачесться в год. 1-шій попол. піднесенням прапорів (українського й американського), почім наступить посвячення салі, а потім відбудеться святочний концерт. Безпосередньо по концерті зачнесться інавгураційний бенкет.

До участі й репрезентації в цій історичній святі відкриття У. Н. Дому запрошені всі українські місцеві хори, найкращі наші артистичні сольові сили в такій численності, як це було в можливості і людській

силі та програмовий етніц це зробити, щоб задовольнити всі головні групи нашої великої громади. Запрошені всі місцеві, а навіть і позамісцеві українські організації, товариства, професіоналісти та підприємці. Буде присутній головний президент У. Н. Союзу, п. Микола Мурашко, посадики Дітройту Річард В. Рідінг, як теж запрошено губернатора стейту, представників міських, повітових і стейтових департаментів та представників американської преси.

Громадянки і Громадяни! Нехай цей історичний день українців Дітройту буде дійсно могутньою маніфестацією нашої свідомості й національної зрілості. В той день ніхто не повинен і не сміє остатись вдома. Прибудьте всі! Кличте вас Український Народний Дім!

УРЯД У. Н. ДОМУ:

Д-р А. Т. Кібзей, почесний предсідник; Микола Шустакевич, почесний заст. предс.; Василь Чмир, предсідник; Володимир Дідик, заст. предс.; Стефан Чорний, секр. фін.; Ольга Тимочко, секр. рек.; Василь Бартиш, касієр; Іван Слупецький, заст. касієр; контрольна комісія: Володимир Візничак, Данило Михайлюк, Юрій Шевчук; тростіси: Іван В. Ткачук, Василь Братусь, Стефан Михайлюк.

Члени Програмового Комітету:

Адв. П. Чарновський, Марія Слупецька, Михайло Коваль.

БОСТОН, МАСС.

Новий український бізнесмен.

Від якогось часу відкрив тут свій похоронний бізнес В. В. Бойко. Походить він з Вилкс Бері, в стейті Пенсильвенія, де він родився в родині українського імігранта 27-го березня 1914-го року. Там він і ходив до шкіл, американських і українських, поки не покінчив вилкс-берської „гай скул“ у 1930-тім році.

В. В. Бойко.

Прибув він до Бостону в 1931-шій р. і записався до Бостонської Школи Анатомії й Бальсамування. Покінчивши цю школу й ставши членом організації абсолювентів цієї школи, він відкрив тут свій похоронний бізнес.

Він є членом ріжних українських організацій, між іншим членом Запорозької Січі в Бостоні, від 374 У. Н. Союзу. Він займається живо українськими справами й тішиться широким попертям українського громадянства.

НОВОРІЧНЕ БАЖАННЯ СУРМІ.

З нагоди дня Нового Року Вітає лесь Вас всіх Сурма, Прийтом рідним новорічним Так ширим, теплим, як весні. Хай шаста, радість Вас ніколи Одної хвили не минає. Хай рік новий на Вашім серцю Соняшним саявом засіає!

Дай-Бог в здоров'ля пережити, Всей рік програму Сурми чути, З нею радіти, веселитись, Про всяке горе в життю забути!

SURMA BOOK & MUSIC CO., 317 E. 14th St., New York City. За управу: Мирон Сурмач.

Українська НОВОРІЧНА ПРОГРАМА на Радіо відбудеться в ЧЕТВЕР, в годі 10:30 вечором зо сталі WWRL, 1500 Кс. Накрутіть свої радіа та песьло привітаймо Новий Рік.

Просимо замовляча витати цей купон на повишій лінії.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“

Посилаю тут \$1 і прошу за зе прислати мені 11 книжечок вартості \$1.80.

Ім'я й назвище

Ч. дому й вулиця

Місто й стейт

